

11.03.2026

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta HE 149/2025 vp

Barnavårdsföreningen i Finlandin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi lastensuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Barnavårdsföreningen i Finland rf kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen lastensuojelulain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Barnavårdsföreningenin lausunnon lähtökohta on YK:n lapsen oikeuksia koskeva yleissopimus, ja lausunnossa keskitytään siihen, että lapsen etu on aina asetettava etusijalle, lapsen oikeuteen saada turvaa ja huolenpitoa sekä lapsen oikeuteen osallistua päätöksentekoon.

Barnavårdsföreningenin lausunto

Barnavårdsföreningen korostaa, että lastensuojelua on kehitettävä kokonaisvaltaisesti ja lastensuojelun kehittämisessä on keskityttävä ennaltaehkäisyyn ja lapsen etuun. Barnavårdsföreningenin mukaan lastensuojelulakia on arvioitava ja muokattava siten, että lastensuojelun painopistettä siirretään määrätietoisesti ennaltaehkäiseviin palveluihin ja lapsen arjessa tehtävään työhön. Ilman tätä rakenteellista muutosta ilmiselvänä vaarana on, että lastensuojelusta tulee liian reaktiivista ja suojeluun keskittyvää, ja että ongelmiin puututaan vasta sitten, kun ne ovat jo pahentuneet ja kun niiden ratkaiseminen on vaativaa. Sellainen kehitys ei edistä lapsen etua ja oikeuksia eikä se ole kustannustehokasta pitkällä aikavälillä.

Barnavårdsföreningen korostaa myös, että lastensuojelun toimivuutta ja lapsen oikeutta turvalliseen lapsuuteen ei voida parantaa pelkästään rajoituksia koskevaa sääntelyä täsmentämällä tai suljettuja laitospalveluja lisäämällä. Viime vuosina lainsäädäntötyössä on keskitytty erityisesti rajattuihin ja syrjäytyneisiin ryhmiin, ja lastensuojelulain rakenteellinen johdonmukaisuus on heikentynyt.

Pitkäjänteisen ja kestävä muutoksen luomiseksi lainsäädännössä tulisi Barnavårdsföreningenin mukaan keskittyä enemmän siihen, että vahvistetaan koko palvelujärjestelmän kykyä tukea lapsia ja perheitä aikaisessa vaiheessa ja heidän omassa ympäristössään. Tähän työhön tarvitaan rohkeutta, kestävyyttä, yhteistyötä ja riittäviä resursseja.

11.03.2026

Barnavårdsföreningen haluaa tuoda esiin nämä viisi asiaa lastensuojelulain ja siihen liittyvien lakien muuttamiseen liittyen:

1. Barnavårdsföreningen korostaa, että lastensuojelulain ja siihen liittyvien lakien muuttamisen yhteydessä on turvattava **lapsen oikeus tulla kuulluksi tai ilmaista mielipiteensä häntä itseään koskevissa asioissa**. Barnavårdsföreningen katsoo, että esityksessä ei sen nykyisessä muodossa ole huomioitu tätä näkökulmaa riittävästi.
2. Barnavårdsföreningen korostaa, että lastensuojelulakiin ja siihen liittyviin lakeihin **ei saa sisältyä lapsen oikeusturvaa heikentäviä kirjauksia**. Rajoitusten lisääntyminen ei saa heikentää lapsen oikeusturvaa esimerkiksi lapsen valitusoikeutta supistamalla.
3. Barnavårdsföreningen tuo esiin, että ehdotus ei nykyisessä muodossaan takaa riittäviä ratkaisuja siihen, että terveydenhuollossa otettaisiin enemmän vastuuta terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluja tarvitsevista lapsista. **Jokaisella lapsella on oikeus nauttia parhaasta mahdollisesta terveydentilasta ja saada sairauksien hoitoon ja niistä kuntoutumiseen tarvitsemansa palvelut**. Hoitoon pääsy terveydenhuollossa ja oikea-aikaisten päihdepalvelujen ja psykiatrian palvelujen saatavuus on varmistettava, ja palvelujen on vastattava lapsen tarpeita.

Barnavårdsföreningen korostaa, että sijaishuollossa olevilla lapsilla on oikeus erityisen tuen saamiseen. Tähän ryhmään kuuluville lapsille, jotka tarvitsevat psykiatrasta sairaanhoitoa ja jotka oireilevat vakavasti rikoksia tekemällä, on taattava se hoito, johon he ovat oikeutettuja. Lapsen oikeus esimerkiksi laitoksen ulkopuoliseen erityishoitoon on turvattava ja taattava.

4. **Barnavårdsföreningen katsoo, että oikeus huostaanoton tekemiseen ja voimakeinojen käyttöön on jatkossakin rajattava koskemaan vain poliisia**. Jos oikeutta huostaanoton tekemiseen ja voimakeinojen käyttöön laajennetaan, sääntelyä on täsmennettävä huolellisesti.
5. **Barnavårdsföreningen korostaa lapsen oikeutta saada palveluja omalla äidinkielellään**. Ruotsinkieliset erityisratkaisut on turvattava ja taattava.

**Riksdagens social- och hälsovårdsutskott
RP 149/2025 rd**

Barnavårdsföreningen i Finlands utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av barnskyddslagen och till lagar som har samband med den

Barnavårdsföreningen i Finland rf tackar för möjligheten att ge ett utlåtande på ändring av barnskyddslagen och till lagar som har samband med den. Barnavårdsföreningen yttrar sig utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter och fokuserar i sitt utlåtande på att barnets bästa alltid ska ha företräde, barnets rätt till skydd och omsorg, och barnets rätt att delta i beslutsfattande.

Barnavårdsföreningens utlåtande

Barnavårdsföreningen betonar att utvecklingen av barnskyddet bör basera sig på ett helhetsmässigt och förebyggande perspektiv med barnets bästa i åtanke. Enligt Barnavårdsföreningen behöver barnskyddslagen utvärderas och omformuleras så att barnskyddets fokus målmedvetet flyttas till förebyggande tjänster och arbete i barnets vardag. Utan denna strukturella förändring finns det en uppenbar risk att barnskyddet blir alltför reaktivt och skyddsbaserat, och problemen tas itu med först när de har eskalerat och kräver stora insatser för att lösa. En sådan utveckling främjar inte barnets bästa och rättigheter, och är inte kostnadseffektiv på lång sikt.

Barnavårdsföreningen betonar även att barnskyddets funktionalitet och att barnets rätt till en trygg barndom inte kan förbättras enbart genom att precisera reglering kring begränsningar eller genom att öka slutna tjänster. Lagstiftningsarbetet de senaste åren haft särskilt fokuserat på begränsade och marginaliserade grupper, vilket lett till att barnskyddslagen har förlorat strukturell konsekvens.

För att skapa en långsiktig och hållbar förändring anser Barnavårdsföreningen att lagstiftningen bör lägga större vikt och fokus på att stärka hela servicesystemets förmåga att stödja barn och familjer tidigt och i deras egen miljö. Arbetet kräver mod, uthållighet, samarbete och tillräcklig resursering.

Vid ändring av barnskyddslagen och till lagar som har samband med den vill Barnavårdsföreningen lyfta fram följande fem saker:

1. Barnavårdsföreningen understryker att ändring till barnskyddslagen och till lagar som har samband med den måste tillgodose **barnets rätt att bli hörd eller att uttrycka sin åsikt i frågor som berör hen själv**. I sin nuvarande form anser Barnavårdsföreningen att utkastet inte beaktat dessa aspekter i tillräcklig utsträckning.
2. Barnavårdsföreningen betonar att det i barnskyddslagen och i lagar som har samband med den **inte får ingå skrivelser som försvagar barnets rättssäkerhet**. En utökning av begränsningar får inte försvaga barnets rättssäkerhet genom att exempelvis inskränka på barnets rätt att överklaga.
3. Barnavårdsföreningen lyfter fram att förslaget i sin nuvarande form inte i tillräcklig grad garanterar lösningar för att hälsovården ska ta större ansvar för barn som behöver hälso- och sjukvårdens och specialistsjukvårdens tjänster. **Varje barn har rätt att åtnjuta bästa möjliga hälsotillstånd samt få de tjänster som behövs för behandling och rehabilitering av sjukdomar**. Tillgång till vård inom hälso- och sjukvård, missbruks- och psykiatritjänster vid rätt tillfälle bör utgå ifrån barnets behov och måste ytterligare säkerställas.

Barnavårdsföreningen poängterar att barn som får vård utanför hemmet har rätt till ett särskilt stöd. Barn som tillhör denna grupp och som är i behov av psykiatrisk sjukvård och som uppvisar allvarliga brottssymptom bör garanteras den vård de har rätt till. Barnets rätt till specialiserad vård utanför exempelvis en institution/vårdanstalt bör säkerställas och garanteras.

4. **Barnavårdsföreningen anser att rätten till omhändertagande och användning av maktmedel fortsättningsvis ska begränsas till att endast höra till polisen**. Ifall rätten till omhändertagande och användning av maktmedel utvidgas bör regleringen noggrant preciseras.
5. **Barnavårdsföreningen betonar barnets rätt att få service på sitt modersmål**. Svenskspråkiga samlösningar måste tryggas och garanteras.